

V.

STRUENSEES BIBEL

Af Bjørn Kornerup.

Den bekendte Generalsuperintendent for Slesvig-Holsten *Adam Struensee* (1708—91), en Pietist af den formidlende Retning fra Jena, havde blandt andre Børn tre Sønner, for hvis Skæbne Aaret 1772 blev afgørende. Foruden Gehejmekabinetministeren *Johann Friedrich* var der den ældre Broder *Carl August* (1735—1804), en dygtig Mand, som 1771 var blevet Deputeret i Finanskollegiet, og den langt yngre *Gotthilf Christoph*, der ligeledes 1771 var blevet udnævnt til Sekondløjtnant ved det danske Livregiment, men som var en Ødeland, der voldte sine Forældre mange Bekymringer.¹

Den gamle Generalsuperintendent kan ikke med udelt Glæde have fulgt sine Sønners Fremgang i Hovedstaden². Et mærkeligt Vidnesbyrd om, hvorledes de dog stadig var i hans Tanker, er for nylig dukket op. Ved Nytaarstid 1772 fandt han det nemlig passende at skænke en af sine tre Sønner, uvist hvem, en Bibel, der endnu er bevaret. Det er en Oktavudgave af Luthers Bibeloversættelse med Spejners Anmærkninger, det gamle Testamente trykt i Berlin

¹) Personalhistorisk Tidsskrift 8. R. I, 81. Inkvisitionskommissionen af 20. Januar 1772, udg. ved Holger Hansen, II, 1 ff., 5, 10, 15.

²) Den 4. Marts 1772 skrev Adam Struensee til J. F. Struensee: »Deine Erhöhungen, die wir durch die Zeitungen erfahren haben, sind uns nicht erfreulich gewesen, sondern wir haben sie mit Kummer gelesen« (B. Münter, Bekehrungsgeschichte des vormaligen Grafen Johann Friederich Struensee, 1772, S. 85).

1712, det nye 1711. Paa Forsatsbladet har Adam Struensee med egen Haand skrevet nogle Linier, der med de snart paafølgende Begivenheder i Erindring næsten kan klinge som blodig Ironi. De lyder saaledes:

Rendsburg 3 Januar 1772.

Mein Herz seegnet meine drey Söhne in Copenhagen. Ach! dass sie für ihr wahres und ewiges Heil sorgeten und den dänischen Landen recht nützlich, aber auch der Kirche Cristi recht brauchbar wären.

Die Mama grüsset, und ich bin dein treugesinnter Vater
Adam Struensee.

Bogen har senere tilhørt en vis A. C. Thurah, der har skrevet sit Navnetræk og Datoen den 5te August 1844 i den¹. Siden er den blevet fundet paa Loftet paa Lunde-gaard (i Gentofte Sogn)² og beror nu hos en privat Samler, der med Pietet værner om den mærkelige Bog³.

Af Tilskriften fremgaar det ikke med Vished, hvem Bogen har været tiltænkt som Gave. Usandsynligt er det vel ikke, at det just har været J. F. Struensee⁴, men man ved jo ikke, om den i saa Fald med Datidens langsomme Postforbindelser er kommet ham i Hænde før Katastrofen den 16.—17. Januar 1772.

Forøvrigt vides det, at han under sin Forberedelse til Døden af Balthasar Münter modtog Breve fra sin Fader og

¹) Det er ikke lykkedes med Vished at identificere denne Thurah. Muligvis er der Tale om Anna Cathrine de Thurah f. Madsen, gift med Kaptajn Laurids de Thurah, men 1844 var hun ikke gift (F. Hjort, Beretning om Slægten Thura, 2. Udg., 1925, S. 140 ff.).

²) Den Gaard, der nu har maattet vige for St. Lucasstiftelsen. Ingen af Lundegaards tidligere Ejere vides at have staaet i nærmere Forbindelse med Familien Struensee (Eiler Nystrøm, Fra Nordsjællands Øresundskyst, 1938, S. 212 ff.).

³) Herr Snedkermester Enrique Brems, Sundby.

⁴) I sin Redegørelse for sin Udvikling 1772 skriver J. F. Struensee: »In meinem ersten Alter hatte ich häufig die Bibel gelesen« (B. Münter, anf. Skrift S. 309).

Moder, der viser, med hvilken Sorg og Deltagelse de fulgte Sønnens Skæbne¹. En gammel Overlevering ved at berette, at selve Henrettelsesdagen den 28. April 1772 tilbragte Faderen i fuldkommen Stilhed i et Lysthus ved Ulsnæs Præstegaard i Angel².

¹) Holger Hansen, anf. Skrift II, 13 ff.

²) Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte X, 168.